

La nacionalitat andorrana, avui

Marc FORNÉ i MOLNÉ

La nacionalitat andorrana no la podem veure ara tal com era quan a Andorra hi havia vuit mil habitants com a màxim, al primer terç del segle vint i durant mil anys amb prou feines la meitat. No en podem parlar ara com quan resultava que dos dels tres primers caps de Govern no teníem drets polítics per ser fills d'un pare estranger, que no podia ser andorrà si la seva esposa no era pubilla...

Per això no m'agraden alguns titulars i moltes simplificacions que es fan, de la ignorància estant, com si a Andorra no haguéssim avançat gens. Com si no s'hagués abolit la mentalitat que permetia la discriminació dels nascuts al nostre país d'ençà l'any 1975... Com si, sent l'únic Estat europeu i potser del món en haver multiplicat per deu la seva població els darrers 70 anys, les nostres lleis no haguessin passat del dret de la sang al dret del sol (per cert, a una part de la meravella europea n'hi ha que voldrien fer marxa enrere)... Com si entre la primera vegada que els de primera vam votar, i ara, la proporció entre el cens electoral i el nombre d'habitants no s'hagués mogut molt en sentit positiu.

La primera i més flagrant simplificació i els invariables titulars de la premsa de fora, sobretot, és la que, quan anem a votar, hem de llegir cada vegada, especialment a les eleccions comunals: és allò tan tronat que "només voten una part dels habitants".

A mi cap enquestador no m'ha demanat si era partidari de donar el vot als residents per a les comunals, "tal com es fa a Europa a les municipals... [sic]". En primer lloc *cal dir* que encara no ho fan a tots els Estats de la meravella europea, però, sobretot, no tenen vot els estrangers a cap elecció autonòmica d'Espanya ni a cap elecció territorial alemanya. I, per recordar-ho als que no en volen sentir parlar: unes comunals a Andorra no són el mateix que unes municipals, enlloc d'Europa.

I si ens hem de posar a defensar la nostra llengua comuna catalana, que els ho demanin als de molts pobles i ciutats de les Illes Balears, on si no entens l'alemany més val que no vagis a moltes botigues ni et presentis a cap elecció del teu poble. Per cert, els qui fan enquestes sense haver informat bé els enquestats, s'han preocupat de saber si als pobles de Dinamarca fronterers amb Alemanya hi tenen vot els residents alemanys? Jo no us ho puc dir, però ho dubto molt.

Dit això, no sent partidari de copiar i empegar allò que no fan a tot Europa (o bé, només, allò que fan malament) i que no té gran cosa a veure amb Andorra, penso que s'hauria de reformar la Constitució en el tema de la nacionalitat per suprimir la prohibició de la doble nacionalitat. Allò que tots els qui fèiem poca o molta política vam creure com una cosa indiscutible fa només vint anys, s'ha girat contra Andorra i contra la tan demanada integració. I s'hi ha girat perquè molts juguen amb dues baralles. I la segona ja els l'anuncien al consolat d'Espanya quan van a renunciar a la nacionalitat espanyola per complir les lleis andorranes. Tots sabem que els diuen que l'endemà mateix els poden refer els papers espanyols. Tots hem sabut de persones electes en ajuntaments veïns del Runer avall que tenien passaport andorrà i no pas de funció. Tots hem pogut llegir que algú havia hagut de sortir d'unes llistes de candidat perquè també era andorrà (n'hi ha que tenien més mala sort o més mala premsa). I no sé què passa al consolat francès o al portuguès..., però sé que alguns Estats no permeten que es renunciï a la seva nacionalitat... I ningú no va fer tot el que podia fer, jo el primer, per fer respectar la renúncia.

Ara que els drets econòmics per a un resident són quasi els mateixos que els d'un andorrà seria millor que els qui, ho vulguin, puguin tenir doble nacionalitat sense fer trampa, sense haver de portar un passaport a l'esquerra i un altre a la dreta en passar una frontera. El cens electoral andorrà no perdria tot de gent que fa més de vint anys que viuen a Andorra i l'estimen.

I això ho dic ara i no ho pensava fa vint anys. També fa més de vint anys que jo pensava i deia que el Codi de la nacionalitat que discriminava els nascuts a Andorra, fills de dos estrangers, s'havia de canviar immediatament. I també llavors n'hi havia alguns, que ara potser ho firmen tot, que deien que de moment aquella ximpleria s'havia de mantenir per preservar la integració i mentre no hi hagués una bona escola andorrana...

Res no es pot simplificar. Tampoc no penso que ningú hagi de governar i legislar a cops d'enquesta sense informació i debat públic previ, ni en aquest tema ni en tots els altres que ara són al carrer, o, sobretot, als diaris.

Marc Forné i Molné,
advocat i excap de Govern d'Andorra